

Udkast til grøn udviklingsplan for Bårse-Beldringe lokalområde

Indledning – planens baggrund og formål

Vordingborg Kommunes Miljø- og Klimaudvalg vedtog i 2011 en Strategi- og Prioriteringsplan for kommunens grønne områder. Den følges der nu op på med en række grønne udviklingsplaner, én for hvert af de 16 lokalområder. De grønne udviklingsplaner skal, inden for rammerne af Strategi- og Prioriteringsplanen, fungere som styreled for den fremtidige udvikling og daglige drift af de arealer, som Naturekretariatet er ansvarlige for.

Denne grønne udviklingsplan dækker det geografiske område, som hører under Bårse-Beldringe Lokalråd.

Visioner og målsætninger

Strategi- og Prioriteringsplanen opstiller kort fortalt ni overordnede visioner for Vordingborg Kommunes grønne områder. Det handler om at fremme mangfoldighed, grøn profil, kyster og strande, grønne forbindelser, tilgængelighed, læring, grøn synergi, grøn turisme samt formidling.

Samtidig beskrives de generelle målsætninger for forskellige typer af grønne områder og deres anvendelse.

Strategi- og Prioriteringsplanen kan læses i sin helhed på Vordingborg Kommunes hjemmeside www.vordingborg.dk > for borgere > natur, vandløb, grønne områder.

Men hvordan omsættes visioner og målsætninger til konkrete tiltag på de lokaliteter, Naturekretariatet forvalter? Det skal denne grønne udviklingsplan præcisere ved at pege på, hvor den daglige vedligeholdelse kan ændres, enten i retning mod det mere naturprægede eller et større have-/parkpræg – og hvor der er behov for renoveringer og nyanlæg for at nå vores mål.

Disse mere specifikke målsætninger for enkelte arealer/ arealtyper skal ses som udtryk for, hvordan områderne skal udvikle sig langsigtet. Det er derfor ikke alle forandringer, som vil blive iværksat straks, men Vordingborg Kommune forpligter sig med denne udviklingsplan for at arbejde hen imod at målsætningerne opfyldes.

Før udviklingen af de enkelte områder skal udarbejdes et detailprojekt. Udviklingen af områder med lokalt engagement og frivillighed prioriteres højere end udvikling af områder, hvor der ikke er lokal opbakning. Med andre ord kan man som borger ikke forvente at der sker noget uden at man selv er villig til at være med. Lokalråd og lokale kræfter vil blive inddraget i detailplanlægningen i det omfang, det er muligt.

Eksisterende forhold

Bårse-Beldringe lokalområde

Det meste af lokalområdet er landzone med erhvervsinteresser indenfor landbrug og råstofgravning. Her er 6 landsbyer, hvoraf Bårse er den største. I Bårse findes flere mindre erhvervsvirksomheder, skole til 3. klasse, købmand, bager, forsamlingshus, idrætsanlæg og hal samt ældrecenter. Her er Bårsesøerne, afkørsel fra motorvejen samt store grusgrave.

Bårse og Beldringe Sogn er en del af samarbejdet 'De syv sogne' og har med denne tilknytning god forbindelse og samstemmende interesser med Lundby Lokalråd.

Her er et fint netværk af ride-, cykel og vandreruter. Gennem områdets vestlige del løber vandreruten Sjællandsleden, som forbinder Svinøhalvøen med Næstved i nord og Vordingborg i syd.

Sideløbende med udarbejdelsen af grønne udviklingsplaner arbejdes på klimatilpasningsløsninger i området.

Herunder gennemgås de arealer, Naturesekretariatet har ansvaret for eller på anden måde er engageret i plejen af.

(Tal i parentes henviser til oversigtskort efter teksten).

Landsbyer

Bårse

Trekanten/Grønt anlæg ved Strædet (1)

Et lille prydanlæg med blomstrende buske, træer og stauder i bede omkring en græsplæne. Beplantningen er renoveret i 2009. Der er fra lokalrådet fremsat ønske om en pavillon til arrangementer i anlægget, der vil kunne rejses af lokale kræfter.

- Driften fortsætter uændret.
- Lokalrådet arbejder videre med placering og udseende af den ønskede pavillon og sender Naturesekretariatet en konkret ansøgning.

Bårse Gadekær (2)

Gadekæret i Bårse ønskes oprenset.

- Gadekæret tages med i rækken af gadekær, der ønskes oprenset.

Branddam ved Sneserevej (3)

Beplantningen omkring branddammen trænger til at blive renoveret.

- Der ses på beplantningen omkring branddammen og en reovering igangsættes efter behov.

Legeplads (4)

Legepladsen ligger mellem Gernersvej og Fredensvej i den nordlige del af Bårse. Den er reoveret i 2010. Der er tradition for at lokale kræfter mødes til en årlig klargøringsdag.

- Driften fortsætter uændret.

Bårse Stadion (5)

Idrætsanlægget anvendes til organiseret boldspil og agility. Der er overensstemmelse mellem sliddet og græsplejen. Det levende hegn omkring idrætsanlægget.

- Driften fortsætter uændret.

Bårse Skole (6)

På legepladsen ved Bårse Skole varetager Natursekretariatet vedligeholdelse af græsplænen og hækkene.

- Driften fortsætter uændret.

Hastrup

Hastrup Gadekær (8)

Der er i 2011 etableret en terrænregulering på den tilstødende mark for at forhindre oversvømmelser fra marken til gadekæret.

- Driften fortsætter uændret

Dyrlev

Dyrlev Branddam (9)

Natursekretariatet har i 2012 fået en henvendelse om at der er meget andemad i branddammen. Det indikerer for stor tilførsel af næringsstoffer. Det kan undersøges, om der føres dræn igennem gadekæret og om det er årsagen til tilførslen af næringsstoffer.

Ved samme henvendelse blev ytret lokal interesse for at overtage plejen af gadekæret.

- Der tages initiativ til at etablere et gadekærslaug.
- Driften fortsætter uændret

Det åbne land

Adgang til vandet

Naturrum Præstø Fjord – isætningsplads ved Even Å (10)

Ved Even Å er der i forbindelse med formidlingsprojektet Naturrum Præstø Fjord etableret en fjordpost med faciliteter til kano- og kajaksejlere samt for fugleinteresserede. Her er borde og bænke, bålplads, fastmonteret kikkert samt en rulle til isætning af kano og kajak. Græsset og busketterne holdes af en lokal forening, mens de nyetablerede faciliteter vedligeholdes af Vordingborg Kommune.

- Plejen fortsætter uændret

Bårsesøerne (7)

Bårsesøerne og de omkringliggende naturarealer er i privat eje. I den gældende lokalplan er området udlagt til vandsportscenter med yderligere mulighed for opførelse af bygninger til spejderformål m.v. Det er i skrivende stund uklart hvad status er på vandsportcenterprojektet. På grund af arealets placering i udkanten af Bårse by er der stor lokal interesse for at udnytte området rekreativt, hvis centerideerne falder til jorden, og hvis arealets ejer er indforstået.

Der er af lokale kræfter dannet en Projektgruppe Bårsesøerne, som har udarbejdet et oplæg til hvordan søerne kunne omdannes til et attraktivt rekreativt naturområde. På den tilstødende grusgrav ligger krav om efterbehandling til et naturområde med offentlig adgang, og den og søerne kunne indgå i et stærkt grønt bælte ved Bårse.

- Indtil der kommer en endelig afklaring på planerne om et vandsportcenter i Bårsesøerne kan Vordingborg Kommune kun tage de lokale ønsker til efterretning.
- Søerne inddrages i planlægningen af klimaprojekt omkring Tubæk Å

Fortidsminder

52 af de bedst bevarede og mest spændende fortidsminder i Vordingborg Kommune er beskrevet på Fortidsmindeguiden, www.fortidsmindeguide.dk, og på de konkrete lokaliteter er sat informationstavler. Enkelte steder er der også anlagt parkeringspladser ved fortidsmindet.

Adgang til og formidling af fortidsminderne prioriteres højt.

De fleste er beliggende på private arealer, typisk på marker, og plejes af Vordingborg Kommune. Enkelte steder plejes fortidsmindet af et frivilligt laug.

Vordingborg Kommune vil arbejde på, i samarbejde med lodsejerne, at skabe adgang til endnu flere fortidsminder og få dem beskrevet og formidlet på Fortidsmindeguiden og med informationstavler på lokaliteterne. Det er også et mål, at flere fortidsminder skal under regelmæssig pleje, enten af Vordingborg Kommune eller ved at oprette lokale frivillige laug til pleje af fortidsminderne.

I Bårse-Beldringe lokalområde er to fortidsminder med i Vordingborg Kommunes grønne driftplan.

Brokov Oldtidsvej (11)

En ca. 70 m. lang og 3,5 m. bred stenlagt vej, som blev opdaget i 1949. Den ældste del af vejen stammer fra år 300-400 f.v.t, men her findes også et middelalderspor fra omkring år 1300. Vordingborg Kommune har i

samarbejde med Kulturarvsstyrelsen (KUAS) i 2009 foretaget en omfattende oprensning af vejens stenlægninger, så de nu igen fremstår synlige for den besøgende. Oldtidvejen vedligeholdes ved græsslåning 2 gange årligt.

- Plejen fortsætter uændret

Risby Oldtidsveje (12)

I 1973 udgravede Nationalmuseet ved Risby en yderst velbevaret stenbrolagt vej og svellebro fra Vikingetiden. Vejen blev efterfølgende fredet og ligger nu frilagt i ådalens eng kun ca. 400 m. vest for motorvej E47, den nutidige version af denne ældgamle færdselsåre. Der er i alt fundet mere end 30 tidlige ris- og grenveje i den fugtige, bevarende engjord.

Foto af Risbyvejene fra fortidsmindeguide.dk

Vejene ved Risby er nogle af de bedst bevarede oldtidsvejspor, vi har i Danmark. Der er adgang til fortidsmindet via en trappe fra Risbyvej og informationskilt om fortidsmindet ved Risbyvej. Plejen består i græsslåning 2 gange årligt, så stenbrolægningen tydeligt ses.

- Plejen fortsætter uændret

Rekreative ruter

Sjællandsleden

Den regionale vandrerute Sjællandsleden går gennem området langs kysten og ind over land. Det drejer sig om de smukke etaper Køng Overdrev – Hanebjerg Gård samt Basnæs – Køng Overdrev. Ruten formidles på friluftsguiden.dk, i foldere og på informationsskilte. Der er skiltning på hele ruten.

Fjord til Fjord Naturstien

Fjord til Fjord Naturstien er et sammenhængende stisystem for alle til hest eller til fods. Fjord til Fjord Naturstien forbinder Sjællandsleden ved Avnø/Dybsø med Sjællandsleden ved Præstø. Stien er blevet til i 2008 på privat initiativ af 7 sogne-gruppen, som nedsatte en stigruppe til planlægning og etablering af Fjord til Fjord stien. Nu varetages stiens videre udvikling og vedligeholdelse af Foreningen bag Fjord til Fjord Naturstien. Stien formidles på www.koengweb.dk samt i en trykt folder.

Munkevejen

Denne internationale cykelrute fra Nordtyskland til Roskilde Domkirke krydser igennem lokalområdet ved Beldringe Kirke på etappen Sandvig-Præstø. Ved Beldringe Kirke er placeret informationskilt om Munkevejen og Beldringe Kirke.

Forbedret fodgængeradgang fra Bårse til Bårsesøerne

Lokalrådet og Projektgruppen Bårsesøerne ønsker en forbedret adgangsvej til Bårsesøerne, fordi disse benyttes meget til forskellige rekreative formål. Lige nu går man langs den stærkt trafikerede landevej.

- Der arbejdes videre med at forbedre adgangsforholdene.

Frivillighedsprojekter

Igangværende projekter

Blomsterlaug i Bårse

I Bårse har en ildsjæl, Karen Olsen, igennem mange år organiseret udsmykning af byen med sommerblomster, pileflettede kugler ved byportene, juleudsmykning m.v. Arbejdet fortsættes i et frivilligt blomster-/udsmykningslaug, som Vordingborg Kommunes naturvejleder hjælper med at oprette.

Bårsesøerne

Projektgruppe Bårsesøerne har udarbejdet et projektforslag til søernes anvendelse og etablering af faciliteter.

Beldringe Borgerforening står for at koordinere mange frivillige initiativer i Beldringe Sogns lokalområde, bl.a. har de sørget for forskønnelse og restaurering af den hellige kilde ved Beldringe Kirke i 2008 i samarbejde med Beldringe Gods og Beldringe Kirke. Mange, lokale frivillige mødte op for at hjælpe med at rydde træer og rødder, plante ny, rense vandledning, opsætte borde-bænke, mv. Med støtte de 7 Sogne har borgerforeningen været igangsætter i forhold til at få plantet Rhododendron ved kildeområdet ved kirken. Naturvejlederen vil samarbejde med Beldringe borgerforening, lodsejere og lokale ildsjæle omkring igangsætning af lokale naturprojekter i området.

Kommende projekter

Frivillig naturpleje og dannelse af laug

Naturesekretariatet vil støtte op om etablering af laug såsom gadekærslaug, høslætlaug og kogræsserlaug, hvor lokale borgere giver en hånd med til naturplejen af grønne områder og naturarealer.

Et samarbejde er sat i stand med en lokal borger ved Gishale omkring igangsætning af frivillige naturplejeaktiviteter i samarbejde med lodsejere i Beldringe området. Desuden har en lokal borger vist interesse for opstart af et høslættelaug ved Præstø Overdrev, som nu afgræsses af får. Der tages kontakt til lodsejer og arealet besigtiges med evt. mulighed for opstart af høslætaktiviteter på dele af arealet.

Formidling

I 2012 blev Naturrum Præstø Fjord indviet ved fjordposten ved Even, hvor der er opsat borde-bænkesæt, fuglekikkert og landingsplads for kano/kajak. Til indvielsen formidlede naturvejlederen for vandaktiviteter samt dyre- og fuglelivet i og omkring fjorden og nybegyndere kunne prøve en tur havkajak med instruktører fra Næstved Kano- og kajakklub. De nye faciliteter og formidlingen ved fjordposten Even vil synliggøres gennem diverse offentlige ture, digital formidling og i samarbejder med lokale foreninger og brugere.

I samarbejde med DN lokalafdeling, Vordingborg, har der været afholdt en offentlig cykeltur i området omkring Even sø langs fjorden, gennem Melteskoven, forbi Beldringe Gods og Kirke og herfra tilbage til Præstø. Fjordposten ved Even, den nye informationstavle ved Broskovvej og ”projekt Munkevejen” blev præsenteret undervejs. Naturvejlederen vil samarbejde med frivillige formidlere og lokale foreninger om tilrettelæggelse af flere offentlige ture i området med fokus på formidling af fortidsminder, kulturhistorie og natur samt de rekreative muligheder til fods, cykel og til hest.

Naturesekretariatet vil samarbejde med lokale borgere og lodsejere om formidling af seværdigheder, steder, naturlokaliteter, stier og faciliteter på hjemmesiden, friluftsguiden.dk.

Natur

Faksinge Skov

Vordingborg Kommune har indgået en aftale med Engelholm gods om den sydlige del af Faksinge Skov, der grænser til den statsejede skov omkring idrætsefterskolen Bosei. Formålet er at forbedre afslutningen af Fjord til fjord-stien samt de rekreative muligheder i området. I løbet af foråret 2013 vil der blive offentliggjort en plan for området.

Risby å-projektet

Even Sø og å

Natura2000-Handleplaner